

Manel Rodríguez-Castelló

Revista Saó, núm. 390, febrer de 2014

Títol: *Llambreig*

Autor: Josep Porcar

Edita: Tria de poesia núm. 9, Tria Llibres

Barcelona, 2013.

Torna, després d'*Els estius*, el poeta Josep Porcar (Castelló de la Plana, 1973) al món de l'edició. En l'entreacte s'han escolat cinc anys d'un no parar pels camins de l'escriptura de què dóna compte l'activitat que l'autor desplega al seu blog *Salms* (<http://www.porcar.net>) i al justament celebrat *Blogs de lletres* (<http://www.blocsdellestres.com>). Una ullada a aquests dos llocs del ciberespai, com a aperitiu o complement a l'atenta lectura dels poemes en el silenci insubstituïble del paper, posarà davant la mirada del lector una de les característiques essencials del treball del nostre autor: l'extrema passió i pulcritud amb què es pren el seu ofici. La mateixa precisió que Porcar esmerça en l'edició digital, amb un ric i variat correlat d'imatges (fotos i vídeos) i músiques, l'aplica a l'art de la paraula despullada del poema. *Llambreig*, que el diccionari defineix com l'emissió de llum per reflexió, podria sobtar d'entrada per la tibantor extrema que resulta del xoc entre l'exuberància i rigor formal (el llamp, la llum) dels poemes amb l'escenari que il·luminen, la part més fosca i sovint sistemàticament sostreta a la mirada comuna. Dic d'entrada conscient que un determinat tòpic assimila la poesia de denúncia social a la pobresa expressiva. Al capdavant, però, ¿quina gran poesia de qualssevol temps defuig el repte de dibuixar amb les eines que li són pròpies les contradiccions, misèries i desolacions socials, i en tant que socials necessàriament personals, repte que només pot

acarar amb garanties d'èxit des del compromís radical amb la paraula? Dit això que sembla tan obvi, apressem-nos a destacar *Llambreig*, i en conjunt la poesia de Josep Porcar, com l'intent reeixit d'expressar la realitat amarga del nostre temps, ja caiguts els vels d'un benestar que abandona en la cuneta de la història, lluny d'allò que anomenen "mercat de treball", "titulats i expulsats, els sempiterns jornalers ajornats" i extensos grups de treballadors. Una generació de potents poetes valencians, que inclou gent tan diversa i irreductible com Ramon Ramon, Elies Barberà o el mateix Porcar, s'ha decidit per fi a posar noms a la desfeta personal i col·lectiva des d'uns paràmetres poètics d'alta fidelitat ben allunyats dels constrenyiments que imposava un cert realisme social. Ací es troba el rovell de l'ou de la proposta de Porcar i l'elaboració de la metàfora de la poesia que s'expressa en el poema "Refracció" que fa de pòrtic del llibre: "Des d'un balcó, secretament, / un xiquet, amb un espill, fa la rateta / [...] amb una llum que no hi reté, / que no l'encega ni l'atura". L'espill del poeta són les paraules que transformen la llum de les coses i la projecten i la fan intel·ligible, comunicable, de manera que atenyen un nou sentit i ofereixen una nova visió de la realitat, complexa i tothora mudable. El poeta, en la seua funció de subjecte poètic, dirigeix l'espill ací i allà i molt especialment, no cal dir-ho, cap al seu propi i íntim espai intern, i com a part indèstria de la realitat que il·lumina, aconsegueix transmetre la seua veritat poètica, l'autenticitat de la seua paraula.

Llambreig es troba dividit en tres parts: *Longitud d'ona* (12 poemes), *Ranera* (10 poemes) i *Empelts del llamp* (12 poemes). Es tracta d'un poemari perfectament travat des del punt de vista semàntic i formal, amb fils ben tensats que asseguren la solidesa del conjunt de la xarxa textual. Tot i el risc de les simplificacions a què un llibre tan ric i suggestiu com aquest es resisteix naturalment, s'ocupa la primera secció, com apunta el títol, a establir connexions entre les circumstàncies personals (certes pèrdues i desolacions) del poeta i les col·lectives, sovint concretades en personatges de carn i os, com en el magnífic "Cruiximents", un diàleg amb l'amic mentre beuen "sota el pont de la via". Contribueix a la coherència del conjunt, entre d'altres recursos ben administrats, la recurrència de substantius que denoten accions o moviments: llambreig, barboteig, sotragueig, cruiximent, parpellig, serpeig, enlluernament... La segona secció, *Ranera*, aprofundeix en la magnitud del desastre i en la denúncia explícita d'alguns dels responsables directes de la solsidea i de les polítiques d'austeritat (per als

altres) que condemnen a la misèria àmplies capes socials (“Retaule d’Apocalipsi amb corca”, “Ranera”, poema dedicat als revoltats de les places del 15M, “Rés de rescabament”, “Serpeig”...). *Empelts del llamp*, la intenció de la qual queda ben definida amb uns versos de “Llampec” (“No el llamp, / ni el tro que l’assevera, / sinó qui el sent / i l’empelta”), té probablement el seu punt àlgid en “Un estrany balanceig”, poema sobre la decepció. De l’espill al llamp, el llibre de Porcar traça un itinerari poètic i vital molt suggestiu, ple de giragonses, reflexions i perspectives. El material poètic de *Llambreig* és d’una extraordinària qualitat, la de les coses fetes per durar contra els embats sinistres del temps. Imprescindible.

Més articles de Rodríguez-Castelló